

Rok 1959

Započal jsem s přáním mnoha úspěchů našim občanům v jejich budovatelské práci, ať ve veřejném či soukromém životě, hodně zdaru v rozkvětu naší milé obce, k tomu všemu, všem hodně síly a zdraví.

Mezinárodní situace

V lednu tj. 1.5.1959 nemohu zaznamenati o stavu světové situace nic jiného, než stále nadále trvajícím napětím, odrážejícím se v hořčném zbrojení západních mocností, -na druhé straně bojem národů socialismu za mír a pokoj na světě.

Sovětská komunistická raketa

Dne 2. ledna 1959 v odpoledních hodinách byla sovětskými vědci vypuštěna do nekonečných dálek vesmíru první kosmická raketa, světová senzace, obdiv světa. Viz příloha.

Světová situace 1959

V průběhu roku 1959 zaznamenávám další vývoj světové situace, která ve své vážnosti stojí za zmínku. Šílené zbrojení nabylo nebývalé míry. Růst západoněmecké armády vybavené atomovými a jinými zbraněmi hromadného ničení, značně zesílené letectvo, výroba mezikontinentálních raket jako strašlivý mrak se táhne nad Evropou a vážně ohrožuje světový mír.

Nepřátelská propaganda vedená sudetskými Němci a štvání proti Československu a všem socialistickým zemím neustále vzrůstá. Po druhé světové válce 1939 až 1945 odsunutí Němci z našeho území, z Polska, Maďarska, pořádají v západním Německu a Rakousku revanšistické manifestace, na kterých požadují navrácení dříve Němci obydleného území.

Schůzka představitelů čtyř velmocí USA, SSSR, Anglie a Francie v Ženevě, která měla vyřešit otázku sjednocení západního a východního Německa přes velké úsilí SSSR nebyla vyřešena. (schůzka trvale téměř měsíc)

Jako zářivá naděje na vyřešení mezinárodních problémů a zachování míru na světě, stala se historická návštěva N.S.Chruščova (předsedy sovětů) v USA.

N.S.Chruščov přijel do USA s krásným poselstvím, nabídl ruku ku spolupráci pro mír a blaho lidstva, pro odstranění válek a jako doklad podal návrh na celosvětové odzbrojení. (viz dokument příloha č. 9)

Sovětský svaz dobývá vesmír

Úžasný pokrok vědy a techniky dokumentovali sovětské vědci v roce 12. září 1959, vypuštěním druhé kosmické rakety k měsíci, viz doklad č. 10.

Celostátně

Rok 1959 z hlediska celostátního vývoje, byl cestou plnou úsilí do budování socialismu v naší lidové demokratické republice. Stoupající růst průmyslu, socializace našeho zemědělství, bytová výstavba a úprava sociálních a kulturních potřeb obyvatelstva značně zvýšila svůj rozsah.

Snížení cen, zvýšení příjmu důchodců

Tohoto roku došlo v našem státě k dalšímu snížení cen k úpravě a zvýšení rodinných přídatků, ku zvýšení důchodového příjmu našim důchodcům a na mnoha místech ku zvýšení mezd a platů.

Příklad: živitel rodiny se 3 dětmi pobírá nyní příplatek na děti 400 Kčs místo dřívějších 310 Kčs zvýšení měsíčně o 90 Kč viz doklad č. 11.

A již se v našem státě připravujeme na třetí 5letý plán, ve kterém máme dohnat a předstihnout nejvyspělejší kapitalistické státy jak v průmyslové tak v zemědělské výrobě, ve vývoji vědy a kultury ve prospěch lidu.

Takové jsou perspektivy do budoucna naší lidově demokratické republiky, pro blaho lidu a lepší zítřek nás i vás budoucích.

Místní poměry

Situace obce Rokytnice v roce 1959

Stav obyvatel 650

Počet domů 150 v tomto roce přibylo v obci 5 novostaveb

Škola dvoutřídní obecná

Stav žáků: chlapci 24, děvčat 27

Počet učitelů 2 Viceník Jan ředitel, Koncerová Helena učitelka

Finanční rozpočet obce na rok 1959 činil 96.000 Kčs.

Rozvedeno: příjem celkem 96.000 Kčs. (místní daně a poplatky, kino, zábavy)
vydání celkem 96.000 Kčs.

Průmysl, obchod, živnosti

V naší obci nebyl již v roce 1959 soukromých živností. Místní kovář Fr. Mudrák č. 132 jako člen J.Z.D. je družstevním kovářem, rovněž místní stolař Fr. Zimáček č. 89 pracuje v rámci komunálního podniku.

Obchody:

„Jednota“ se smíšeným zbožím (vedoucí Jan Hamalčík)

„Jednota“ prodej textilu, nábytku a jiných domácích potřeb umístěna v domě dřívějšího obchodníka Josefa Argaláše“

Dále je v obci pekárna a hostinec rovněž ve formě socialistického sektoru. Pekařství vede nadále bývalý majitel Ladislav Habanec, pomocníků nemá.

JZD

Hospodářská situace obce:

V roce 1959 stává se naše obec z hlediska hospodářského plně socialistickou vesnicí. Poslední soukromně hospodařící rolníci stali se družstevníky-není tedy již v naší obci soukromně hospodařícího zemědělce. Zmizely meze ouvratě, úzká políčka změnila se ve velké lány, na kterých místo kravských potahů brázdí traktory, samovozy, kombajn a jiné moderní hospodářské stroje.

Počet družstevníků: 45 členů
Představenstvo: 9 členů

Goňa Jan č 8.....předseda JZD
Vrba Vratislav č 9.....místopředseda
Kovařík Miloslav č 40.....účetní
Kovařík Josef č 66.....zoootechnik
Hrabina Ludvík č 11.....rostlinář
Janošík Josef č 49.....skladník
Mudráková Viktorie č 132.....četařka(skupinářka)
Hyžík Frannt č 32.....vedoucí stavební čety
Škubník Jan č 21.....člen
Pro vzpomínku do příštích dob přikládám dokumentaci č 13-14 (viz dokumentační příloha rok 1959)

JZD
(Rozloha půdy v ha)

V době uvedené hospodařilo již naše družstvo na 340 ha orné půdy a 60 ha zemědělské půdy (louky travoplní kultury)

Skot

Stav skotu:
Dojnice 71 ks
Ostatní skot 117 ks (telata, býčci)
Celkem 188 ks

Stav vepřů, prasnice 32 ks
selata 108 ks
odrostky 103 ks

Koně
Stav koňů : 5 párů

Drůbež : 720 ks slepic

Inventář
V roce 1959 značně se zvýšil stav hospodářských strojů oproti roku 1958. JZD vlastní již v roce 1959:
Traktory 4 (cena jednoho stroje 58 000 Kčs.

Samovoz 1(cena jednoho stroje 4 200 Kč.
Traktorové secí stroje 2
Mlátičky 3 (jedna mlátička MA90 koupěna družstvem, 2 mlátičky darovalo MNV.)

Auto značky „Tatra“ prodalo JZD za 21 000 Kč.

Připraveny dvě vlečky.

Intensivita v budování a investice v tomto roce (1959) se našem družstvu začala slibně zvyšovat.

Vodovod pro JZD

Byla zbudována přípojka vodovodu z linky Hrádeckého vodovodu pro družstevní stáj dojnic. V Rokytnici doposud vodovodu nebylo, občané čerpali vodu ze studní, opatřených ruční pumpou.

Salaš

V trati Koňská „poblíž lesa“ Malý Kamenec“ zbudována byla dřevěná salaš pro mladý skot,, který zde byl přes léto vystájen a pasem na loukách. Dobytek hlídal pasekář člen JZD Kolínek František.

Jelikož dosavadní kravín ve „ Dvoře“ byl pro rostoucí družstevní dobytek nedostačující, projektována stavba nového kravína a započatou základními pracemi. Nutnost toho vyžadovala, neboť část skotu musela být ustájena v soukromých stájích členů JZD což značně narušovalo všeobecný pořádek v družstevním hospodaření.

Rovněž nebylo dostatečných prostorů sýpek a sklepů a tak obiloviny, brambory či řepa byly uskladňovány v domácím opatření což mělo za následek jen mrzutosti a ztráty pro JZD.

Přesto, že místní JZD neplní státu své dodávky, lze říci, že v roce 1959 rozvíjí slibně a bezpečně, ožehavým problémem je však nedostatek mladých pracovních sil.

Založení KSČ 1945

Politický život obce:

Dodatečně zapisuji založení komunistické strany československa v naší obci, ježto a to politická událost v zápisech podchycena nebyla . Uvádím proto následující zápis:

Komunistická strana začala se rodit jako buňka v roce 1928 v počtu asi 6 členů a to neoficiálně . Politické poměry tehdejší bývalé buržoázní vlády citelně potíraly jakýkoliv pokus o růst komunistické strany a proto teprve po druhé světové válce v roce 1945 došlo v naší obci k založení této pokrokové strany KSČ. Dne 15. 5. 1945 v následovně uvedeném počtu členů:

Výbor: Vrba Vincenc, Trlica Fr. Ziga Vincenc, Ševčík Ant. Košelík Fr.

Členové : Nikesks Stanislav, Boleček Alois, Švec Josef, Navrátil Ant. Rak Fr., Poláščík Fr., Šuráň Karel, Běhůnek K, Ondrůšek Algons, Helia Oldřich, Trůbelík Fran., (učitel)

Z uvedených členů strany byli všichni dělníci z nich 1.zemědělec a 1 učitel školy. Komunistická snaha československa byla tehdy založena cestou svobodnou dle Košického vládního programu, a měla velký vliv na převratné změny na naší vesnici.

V roce 1959 čítala strana 41 členů. O vývoji stany KSČ všeobecně, všeobecně příkládám dokumentaci v „albu názorných dějin KSČ“ pod číslem 14 a čítá celkem 80 listů.

Jako další politickou složku uvádím Svaz československé mládeže.

ČSM

ČSM S počtem asi 45 členů ve stáří od 14 – 21 let. Tato složka je vedena ve smyslu výchovy socialistického člověka jak z hlediska ideologického růstu tak i zájmům společenských potřeb dnešního zřízení.

V roce 1950 byla v naší obci založen složka Československo-sovětského přátelství, „SČSP“ čítající roku 1959 asi 50 členů. Její význam spočívá k utužování bratrských vztahů k našemu slovanskému příteli SSSR, a současně měl být oporou stran KSČ v budování socialistické vesnice.

Tato složka nevyvíjela však významné činnosti.

1959 ČČK

Založen v obci „ Československý červený kříž“ který se svými členy v roce 1959 rozvinul kulturní činnost divadlem. Členové převážně ženy byly lékaři zdravotní služby školeny pro první pomoc místním občanům v případě úrazu apod.

Pionýři:

Byla mládež ve stáří od 8 – 14 let která tvořila jakousi předvýchovu budoucích mládežníků, jsouce vedena úzce k hrsti, pilnosti v učení, a zásadám nového pokrokového člověka. Při vstoupeních nosili tradiční červené šátečky a červené košilky. Jako školská mládež vystupovali v programu v místním sále u příležitosti státních svátků.

Výstavba obce 1959

V roce 1958 bylo v naší obci započato na úseku obce „Mrmlov“ (tak se totiž od pradávna nazývala část obce u školy), s výstavbou komunikace . (viz předešlý zápis z roku občané zvládnou ručním výkopem . Šachta na mnohých místech dosahovala hloubky tří metrů a ve svém složení (jíl, kámen, skála) byla tato práce při manuálním provádění těžká. Přesto však nutno zaznamenati, že při provádění této práce našli se dobrovolníci „Brigádníci“ z řad místních občanů, kteří velmi obětavě pomáhali a bezplatně odpracovali 2 500 prac. hodin. Členové M.N.V.

Jan Koncer (předseda), Starý Karel, Fran. Škubník, Mudrák Fr. šli zvláště při této akci lidu prospěšné, příkladem. Dále občané bydlící na této trati snaživě pomáhali a bylo proto s kanalizací pokročeno až k lipám „Boží muky,,

Finanční náklad v roce 1959 činil 13 500 Kč. Celková práce bude skončena v roce 1960. O tom jak naši obětavě při této akci pomáhali, přikládám dokumentační přílohy, Kronika II. č 15, 16, 17, 18.

Za účelem získání širší vozovky a většího prostoru u pomníku padlých položeny v potoku větší cementové roury (průměr 100) a terén zarovnan čímž prostranství návsi účelně rozšířeno.

V soukromé výstavbě dokončili v roce 1959 své rodinné domky občané Trlica Vincenc č..., Poláščík Rostisav č...Starý Karel č...Bureš č....,

Životní úroveň obyvatel:

Znatelně a poměrně rychle zvedla se životní úroveň našich občanů za posledních 10 let. Prudký rozmach průmyslu všestranná zaměstnanost lidí která se pakjevila jak v soukromém tak veřejném společenském životě.

Tohoto roku přibylo v naší obci v naší obci 5 nových rodinných domků jejichž příbytkové prostory jsou již daleko větší co do počtu místností , modernější oproti starým stavením s „izbou“a kuchyní. Zmizely pece, staré nábytky postaru jmenované almary, kosmy, pohrádky, pomalu zmizeli někde pod kůlnou jako v zapomnění. Za posledních 5 let vybavili si naše hospodyně své domácnosti elektrickými spotřebiči, pračky (které nechybí téměř u nikoho) a jako poslední upomínku lez uvést, že v roce 1959 bylo v naší obci již celkem 18 televizních přijímačů.

Motorizace:

Taky stav majitelů motorek je velmi slušný asi 38 taky 5 osobních aut což na naší obec, v těchto letech je poměrně velmi dobrý.

Že se životní úroveň našich občanů zvyšuje, lze proto věřit i z kupní síly, která se zvedá rok od roku.

Kupní síla Příklad: Jednota (potraviny) rok 1958 asi 870 000 Kč roční obrat

-II- 1959 asi 1 000 000 Kč ..-II-

Nechci však dosvědčit, že všichni naši občané, mají stejnou životní úroveň , kde pracuje z rodiny víc členů, jsou větší příjmy a proto v tomto případě je růst životní úrovně rychlejší. Tam kde pracuje jeden standart menší , všeobecně však životní úroveň našich občanů je dobrá a věřím, že se bude růstem k soucitnosti socialistické společně prospěšně rozvíjet ku dobru a spokojenosti našich občanů.

Péče o zdraví:

V letech 1959 zaručuje československé zákonodárství bezplatnou preventivní a léčebnou péči všem pracujícím jejich rodinným příslušníkům, důchodcům a veškeré mládeži do 15 let bez rozdílu.

Všem ženám pak bezplatnou preventivní a léčebnou péči v souvislosti s těhotenstvím porodné a šestinedělím.

Školská mládež vyrůstá pod čistou kontrolou lékařů .

Rok po roku, pomalu někde rychleji, avšak s jistotou zvedá se životní úroveň obyvatel naší obce. Lidé žijí kulturněji a ukazuje se snaha žít ještě lépe. Chtěl bych jen krátce zapsati něco o dopravě která v těchto letech potvrzuje značný pokrok v kultům úrovni obyvatel.

Doprava:

Dopravní autobusové spojení s naší vesnicí a mohu říci vůbec na valašsku bylo minimální až do roku 1945. Z naší obce chodili dělní do továrny tehdejšího majitele Jana Pivečky ve Slavičíně pěšky. Rovněž děti navštěvují městskou školu žili za těchto podmínek. V mrazu, či sychravém podzimu táhly se hloučky dělníků časně z rána za svou prací při mizerném počasí a za nimi o něco později školáci.

Jinak ať ve dne, nebo pozdě večer, šoulali se chodci po silnicích s ranci , ruksaky nebo jinou zátěží.

Situace v roce 1959 nelze k těmto poměrům přirovnat. Na našich silnicích nastala během několika málo let neslýchaná doprava v porovnání s rokem 1945.

V naší obci nastal dopravní ruch. Téměř 6x za den projíždí obcí autobusy ČSAD. Je konec putování pěšky, lidé jsou již tak zvyklí této výhodě, že ani do obce Hrádku n. Vlčí nejdou pěšky, nechť se za laciný peníz tj. 1 Kč bez námahy dovezou na své místo.

Z naší obce měli jsme v roce 1959 u ČSAD místní občany jako řidiči autobusů, Miroslav Skočovský a Frant. Kostka.

Jako dokument o zápisu „doprava“ přikládám příloh č 19

Kulturní činnost

Hlavním zdrojem kulturní činnosti a zábavy občanů bylo v roce 1959 místní kino, které v sobotu, neděli a svátcích uspořádalo řadu krásných a poučných představení a život na vesnici občanům příjemnější.

Divadelní činnost z řad místních ochotníků nebylo. Byla nacvičována hra „Uzel“ avšak pro četná onemocnění herců chřipkou k provedení nedošlo.

Ochotníci z blízké vsi Nevšová, sehráli u nás dne 15.3.1959 divadelní hru „Kalibův zločin“ za dobré účasti místních návštěvníků.

Další část vyplňovalo v roce 1959 několik plesů a tanečních zábav které u nás mají stále dobrý ohlas pro dobrou místní hudbu a taky je zde zájem o trochu veselí.

Tělovýchova, sport

Dík některým obětavcům v naší obci je v posledních letech Tělocvična Jednota Sokol se svým sportem kopanou, téměř nepostradatelným zábavným činitelem našich mladých i starých „Fanoušků“. A v takovou neděli bývalo vždy na hřišti rušno. Při takovém zápase a snaze porazit soupeře došlo někdy i k prudké výměře názorů se strany „Fanoušků“ a mocné hurá,.....do nich, berte jic, sudí ven (rozhodčí) rozléhalo se daleko do vesnice.

Na stránce 33 jsem uvedl že dojde asi k přemístění hřiště, což taky bylo provedeno, a v roce 1959 nachází se hřiště Sokola v trati Louky asi 100 m od starého místa.

Příkladnou obětavostí pomáhali v růstu tohoto sportu Karel Malaník, Antonín Hrabina (stavební technik) jímž za tuto patří plné uznání.

A teď několik slov o minulosti kopané v obci Rokytnici jako jsem již dříve na listě č. 26 slíbil.

Kopaná

V naší obci počaly se známky kopané objevovat někdy v létech 1923. Byli to nejdříve sportovci z řad studentů nebo mládež světem zběhlejší. Pokud mohu zapsati dle pravdy a skutečnosti, prostředek ke kopání byla tak zvaná „Pucka“ míč z hader a starých pučoch

svázaný motouzem do formy míče. Kopalo se bosíma nohama, v humnech, na cestách, před vraty a na pastvinsku a zkrátka všude kde bylo jen kousek místa.

Až teprve v létech 1928 začaly se objevovat skutečné kopací míče a také přátelská utkání se Slavičinskými průkopníky fotbalu a to na pasece „Horňansku“ nebo na některé louce pokud to bylo možné hrálo se stále, zájem rostl až k těm nejmenším i za cenu pohlavků šetrných rodičů, neboť botů nebylo nazbyt a tak mladí nadšenci často přicházeli domů s odraženými nehty na palcích pravé či levé nohy. Vzpomínám i na chlapce Toníka Hrabínového, o němž píše na listě 36 tento. Tento náruživý průkopník fotbalu měl tehdy hru „s puckou“ a míčem za nejkrásnější svoji zábavu. Rodiče jej poslali do obchodu, kopal před sebou umělý míč (Pucku) a rána za ránou někdy to sebral vysoko až přes plot a zase znova, jeden nehet zahojený, druhý odražený tak to bral bokem. Ve starších létech stal se z něj výborný hráč a obětavý pracovník „Sokola“. V roce 1957 odešel z hřiště se zlomenou nohou a dnes již jen vzpomíná na doby svého dětství plné nadšení pro kopanou.

Vývoj kopané

A takových chlapců bylo více. Často na nemožných místech se hrálo se soupeři z blízké vesnice, kteří byli ve vývoji na stejné rovní. Neboť tehdy sportovních hřišť ani se obec či stát o rozkvět sportu na vesničkách nestaral. Ale ta houževnatost, chuť do práce obětavost těchto bývalých nadšenců, překonala všechny ty potíže apřekážky a doba a dala pevný základ k všestrannému vývoji tělovýchovy a sportu na vesnici.

Píše se rok 1959 na hřišti hrají kopanou již noví fotbalisté v pěkných dresích, s řádnými kopačkami vše podle předpisu.

V řadách „Fanoušků“ našel jsem již bývalé hráče jako táty, kteří jen opomenou.....“jo pane“.....to jsme my neměli.

Někteří z nich však usilovně pomáhají jako funkcionáři a zase tak jako dříve za mlada, obětavě a poctivě. Ti noví vidí vše již jako samozřejmost a někdy jim schází to, čím se vyznačovali jejich předchůdci.

Pro upomínku připojuji dokumentační přílohy č 20-21

Myslivci

Myslivecká společnost (nově nazývaná Lidová myslivecká organizace) svou péči o stav zvěře dosáhla v těchto létech dobrých úspěchů. V revíru je hojnost zajíců srnčí a taky někdy z blízkých slovenských hor a revíru Šanova zatoulává se k nám divoch (černá) pro myslivce rytířská to zvěř.

Myslivost

V posledních létech téměř každého roku došlo k odstřelu jednoho kusu „černé“ která se k nám zatoulala. Blízký revír Šanova chlubí se v roce 1959, 7 kusy odstřelených „divochů“.

Z našich myslivců honosí se tímto vzácným úlovkem téměř všichni členové. Košelík Adolf, Hyžík Vincenc, Lukáš Vincenc, Koncer Josef, Baklík Fr. a další jiní.

Jako důkaz že tato zvěř se u nás vyskytovala přikládám dokumentační přílohy č 22,23,24,25.

Lesníci z povolání byli z naší obce do roku 1959 dva občané a to Rostislav Polášník a Josef Koncer ml. Který v těchto létech působí jako správce lesů na Bystřičce.

Rybáři

Taky v rybářství byl u nás zájem. V naší obci ani rybky v potocích nebylo v roce 1959, avšak mohu sám potvrdit, že ještě před 15 lety naše Rokytenka oplývala ve svých tůňkách množstvím ryb, jeliců, pstruhů.

Úbytkem vody, ryby vyhynuly.

Naši občané, rybáři Dolina Tobiáš a kronikář K. Peléšek provozují tuto zábavu o nedělním volnu v říce Vláře. Ryby, tj. kapři, štiky, jsou zde vysazovány a nebude-li voda závadná (průmyslem) znečišťována je naděje, že se stav ryb budoucně slibně zvedne a nebo v případě opačném ryba jako vodní živočich u nás zanikne.

Filatelista

V naší obci máme taky občany, kteří se věnují filatelii (sběrem poštovních známek). Velkou zálibu v tom měl zdejší rodák Bedřich Jemelka, který navazoval přátelské písemné styky s filatelisty cizích států.

Hudba

Vzpomínku na naši Rokytenskou kapelu o níž již dříve v kronice psáno přikládám na věčnou památku fotografii z roku 1959, neboť sám jsem naše hudebníky měl rád a dovedl jsem je vždy ocenit, snad i v hudebních časech dobrou pověst našich muzikantů budete vzpomínat. Viz přílohu č 26.

Zvyky a obyčeje

Občané milující humor a pobavení provedli podle starých zvyků „Fašankovskou maškarádu“, která byla večer zakončena zábavou. Tato zábava těší se hlavně u dětí velké radosti a taky dospělí se rádi na maškarádu podívají. Viz doklad č.26.

Lidová mluva

Pro zajímavost zachycuji několik detailů z naší lidové mluvy.

Toťkaj.....onehdá
Henkaj.....tam
Čuješ.....slyšíš
Počůvaj.....poslyš
Frgál.....placka, koláč
Nelapoc.....netlachej
Kartan.....fakan, parchant
Poščaj.....půjč mi
Hépl.....skočil
Co obsmrdáš.....co se ohlížíš, nemilá zvědavost
Orkaf.....warkauf – běžné zboží
Frfeň.....sušené ovoce
Zámura.....zmořený člověk
Semkaj.....sem, tady
Hricl dolů.....spadl dolů
Šmatlák.....špatně chodící člověk
Nehuč.....nemluv

Sydal sa.....svalil se
Mrváň.....nešikovný člověk

Dovolte mi abych se krátce vrátil ke zvykům a obyčejům vesnice, které se ještě dodnes u nás dodržovaly.

Každý občan Československé republiky jest povinen vykonati dvouletou vojenskou službu. (od 19 – 21 let). Během této osvoji si každý voják základní povinnosti a vědomosti brance naší armády. Proto při odvodech – bývá vždy u nás veselo.

Odvody

Mládenci noví branci přicházejí z odvodu pestře omašlení různými fábory a zpěv ozývá se celou vesničkou. Je to pro ně den plného veselí a nálady do nového života a taky jistě hrdosti, že jsou zdatní chlapy. Příkládám proto přílohu č. 28.

Stavění máje

Stavění máje se u nás ještě tradičně dodržuje. Škoda, že tento starý zvyk mládeže, nemá již ten ráz jako dříve, se svým tancem „Valáškem“ a jinými tanci či zvyky, které by naši obec kulturně obohacovaly. Příčina spočívá ve větší pohodlnosti mladých, kterým dnešní společnost dává daleko více než tomu bylo dříve.

Státní svátky 1959

Velmi významovým svátkem v naší lidově demokratické republice je 1. Máj svátek všech pracujících, jehož historický vznik prošel cestou bídy a utrpení stávek a krveprolití. V těchto letech děly se každým rokem mohutné oslavy za účasti tisíců občanů, jak ve Val. Kloboukách, posledně ve Slavičíně. (viz příloha č. 29)

Dále jsou to svátky:

9. květen, den osvobození naší vlasti sovětskou armádou, kterýžto den byl mohutně oslavován a 28. říjen den znárodnění (průmyslu).

Stále a čím více přibývalo mi při zápisech v kronice nových událostí, jak z hlediska celosvětového, tak i státního, což patrno v počtu stran z roku 1959.

Přál jsem si zachytit Vám do budoucna co nejvíce, používaje názorných či fotografických dokladů, aby tak lépe minulost života naší vesničky zachycena byla .

Prosím za omluvu, že jsem na stránce 41 v popise o škole nedoložil důležitý zápis.

Škola celostátně devítiletky

Ve snaze docílit v našem státě co největší procento vzdělanosti byl naší vládou v roce 1959 vydán zákon o povinné devítileté školské docházce

Při této příležitosti příkládám fotografie (3ks) našich školáků, kteří již navštěvují školu podle výše uvedeného zákona.

Současně fotografie školy z roku 1951 a kapličku s lípami, která byla postavena někdy v letech 1730 až 1740 viz. doklad č. 30 , 31, 32.

Místní knihovna

Místní knihovna o kterou zvláště v zimním období bývá dobrý zájem čítala v roce 1959 celkem 650 knih a byla vedena místní učitelkou pí. Helenou Koncerovou ku spokojenosti čtenářů

Snažil jsem se v roce 1959 zapsati co nejvíc při plné snaze co nejpravěji hlavně tam, kde zápis se jednou stane důležitým pro budoucí časy. Přistupuju k zápisu události v životě občanů v naší obci.

Události

V měsíci únoru došlo na silnici u kříže (na Podsedku) ke srážce auta s motocyklem. Zdejší občan Rudolf Charvát č. 1 vracel se onoho dne se svým osobním autem a svatebčany ze Slavičina. V zatáčce u kříže se náhle proti němu objevil motocyklista jistý J. Tománek ze Štítné nad Vláří a to na nesprávné straně z hlediska jeho jízdy. Došlo ke srážce, při které motocyklista utrpěl běžný otřes mozku. Zraněný byl dopraven do nemocnice a byl zachráněn. Vina spočívala na jeho nesprávné jízdě.

Spadl do hašeného vápna

Dne 21. 4. 59 odpoledne hasili u Škubníků č. 22 vápno. Matka jmenovaného pí. Škubníková se ve snaze pomoci něčím stoupla nešťastně na okraj jámy a spadla celá do vřelého vápna. Nebudu popisovati hrůzu bolestí nešťastné osoby. Dík lékařům žije a je zdravá. Částečně se jí zhoršil zrak.

Chřipka na celém okrese

V měsíci březnu 1959 řádila v naší vesnici, jakož i na celém valašsko-klobuckém okrese silná chřipka. Onemocnělo mimořádně mnoho lidí (vysoké horečky). Zdravotní řád OUUZ a lékaři v plné pohotovosti. Prodloužena ordinační doba. Okresní národní výbor nařídil zákaz veřejných schůzí, divadel, kin a jakéhokoliv shromažďování včetně bohoslužeb. Došlo však pokud se týká bohoslužeb k odvolání tohoto zákazu.

Dne 26.2 59 vyhořela u Pešků udírna. Shořelo maso Fr. Škubníkovi a Břetislavu Brunovi.

Průtrž mračen

V červenci 20. 7 59 v 15:45 hod strhla se nad naší vesnicí náhlá bouře s prudkou průtrží mračen. Během 18 minut hnala se voda tokem Rokytenky přelévající se na četných místech z břehů. U trati Trnové podél potůčku serval příval vody téměř polovinu brambor a zeleninu p. V. Janošíkovi, hnal se dále a zasáhl brambory p. Cirila Vojáčka. Na Horňansku odplavil příval Vincenci Trlicovi hromadu stavebního písku. Značně polehlé obilí zatopené sklepy v obydlích v čísle 38, 51 bylo dílem této několika minutové bouře. Hasičský sbor obětavě zasáhl. V 17:50 hod vyjasnila se obloha krásnou čistou modří jen sem tam se kupily malé nevinné mráčky – byl klid.

Požár

V posledních dobách vyskytlo se u nás velmi málo požárů. Přesto však v roce 1959 jsem nucen zaznamenati:

Z neznámých příčin vypukl na úseku obce „Mrmlov“ dne 9. září 1959 v 19:00 hod večer požár ve staré stodole, Fr. Kostky č. 79. Na tomto místě stál do roku 1959 domek dřívějšího majitele Jana Pazdery, který se v roce 1945 nastěhoval do pohraničí. Domek koupil Fr. Kostka, zboural a na místo rozšířil stavbu vlastního domu. Ve staré stodole, která shořela, měl stavební materiál a jiné stavební potřeby. Požár, který silně podporovalo hoření uskladněné slámy trval krátce, takže se místnímu hasičskému sboru nepodařilo oheň včas zdolati, navíc nebylo dostatek vody na což pro budoucnost upozorňuji, že otázka vody ase všeobecně v těchto letech stává již jakýmsi problémem.

Vysázení topolů

V roce 1959 byly kolem drubežárny JZD a kolem stoky vysázeny topoly. Správa státních lesů seřizuje v našich lesích školky pro novou kulturu našich lesů.

Počasí

A jaké bylo počasí v roce 1959

Zima průměrná nejvyšší mrazy kolem -18°C.

Jaro příznivé, teplo, dostatek vodních srážek (v květnu mrazy)

Léto, teploty až 34°C (dne 11. 7. 59) bouřky, náhlá vedra.

Podzim slunný, teplo, pěkné počasí.

Úroda celkem dobrá – málo brambor.

Ovoce velmi málo – pod normál.

Závěr

Během tří let tj. od roku 1957 událo se v naší obci tolik převratných změn, které hlavně založením JZD zanechaly na naší vesničce určitý obraz jako v myšlení člověka tak i v celkové náladě některých občanů. Nechci proto skrývat, že v naší vesnici bylo v letech 1959 všechno v nejlepší pořádku v myšlení lidí a ve vzájemných vztazích. Otázka poměrů v JZD byla proto stále a všude podmětem k debatování. Mnohdy bylo slyšeti reptání na tento způsob hospodaření a podobně. Potvrdil jsem si, že poměr některých družstevníků k samotnému družstvu přes dobrou a poctivou snahu jiných členů byl kolísavý.

Výrobní vztahy, pracovní kázeň a poměr k družstevnímu vlastnictví to vše nebylo ještě na patřičné úrovni. Docházelo proto ke sporům v různých otázkách jako je odměna za práci v hospodaření či organizaci práce apod.

Proto dosavadní výsledky hospodářských výnosů zdaleka se nevyrovnávali produktivnosti soukromě hospodařících zemědělců, což ovšem bylo na škodu jak družstevníků rovněž celé společnosti. Je pravda, že úroveň družstevníků byla v těchto letech nižší, družstvo budovalo, investovalo a družstvo rostlo a bylo vidět dobré výsledky práce snažlivců nezabrali však všichni. A to bude chvíli trvat. Až se lidé zbaví všech předsudků a myšlení po starém, pak se i poměry družstevníků zlepší ku prospěchu celé společnosti. Pak ty naše lány budou opravdu velké širé rodné lány, na nichž bude pracovat spokojený občan – družstevník.